DOCTRINA FASCISMULUI

Conferința d-lui Giuseppe Adami

In sala fundației „Principele Carol" a conferențiat ieri, la ora 6 p. m., d. *Giuseppe Adami*, directorul institutului central de statistică al Italiei, despre doctrina fascismului, cucerind aplauzele entuziaste ale auditorului.

In fața unei numeroase și selecte asistențe, în mijlocul căreia am remarcat prezența d-lui prof. Nichifor Crainic ministrul propagandei, Radu Budișteanu ministrul cultelor și artelor, Vasile Stoica subsecretar de stat la ministerul propagandei, Al. Busuioceanu, secretar general în ministerul propagandei, Octav Onicescu, președintele asoc. „Amicii Italiei", ș. a., vorbitorul italian a desvoltat, cu o rară eleganță și competență, tema de mai sus, ocupându-se despre fascism sub toate raporturile. Din ampla expunere, vom da aci un rezumat.

Departe de-a se fi născut spontan, mișcarea inițiată și realizată pe deplin astăzi de Duce, este rezultatul unui mare număr de împrejurări și date proprii istoriei și vieții italiene din preajma războiului mondial dela 1914. Socialismul desfășurase pânzele bogat colorate în perspective ale unei false realități, reușind să stingă în faldurile-i amăgitoare o parte a tineretului din peninsulă, în care vibra dorința de prefaceri.

De-aci, de pe trambulina socialismului utopic, avea să prindă aripi mișcarea lui Benito Mussolini, și, într'un curagios și splendid având, avea să ajungă în scurtă vreme să se amplifice și să aducă patriei ordine, prosperitate și glorie.

S'a spus despre fascism, din ignoranță sau rea credință, că s'a impus și a rămas ca exponent al forței. Este tot ce se putea debita mai fals pe socoteala acestei mișcări. Forța, — care a existat într'adevăr și există astăzi într'o potență sublimă, — a fost la început doar o năvalnică și splendidă revărsare de energii tinere încătușate sau rătăcite, strânse apoi mănunchi nesdruncinat și unite într'un singur crez: acela al biruinței. Dealtfel, nu se poate concepe luptă fără jertfe și credință. Numai așa se poate înțelege deviza cu care Ducele Mussolini și-a prefațat activitatea, deviză repetată astăzi cu o delirantă și oarbă convingere de milioane de italieni: *a lupta, a birui și, la nevoe, a muri.*

Și minunea s'a înfăptuit: De unde la sfârșitul războiului Italia era din ce în ce mai amenințată de spectrul revoluției, care putea transforma o țară victorioasă în ruină, marșul lui Mussolini asupra Romei, la 1922, avea să însemne deschiderea unei epoci de ordine, de muncă, de liniște și de regăsire, — epocă ce va duce în scurt timp la cucerirea unor poziții demne de invidiat în Europa.

Tineretul, acest element în devenire, care poartă în embrion destinele unui neam, a fost prețuit și folosit încă dela început de Duce. Elanul și spiritul de jertfă pe care acesta îl aducea în lupta angajată, au adus victoria totală și măreață a fascismului. Insă, pentru a te sprijini în permanență pe un tineret puternic și disciplinat, se cereau de urgență măsuri cari să asigure Italiei minți luminate și corpuri de piatră. S'au făcut legi ce priveau îndeaproape soarta tineretului italian, s'au creeat dealungul întregii Italii maternități, s'au trimis echipe de medici cari aveau o singură datorie: aceea de-a face totul pentru a da țării copii sănătoși. De instrucția și educația lor avea să se îngrijească o altă instituție creiată și adaptată în întregime nevoilor: Balilla, care reprezintă expresia cea mai înaltă a libertății cultivată în crezul patriei. Fiecare cetățean trăește liber, se bucură de-o perfectă independență în inițiativă și chiar în finalitatea activității sale, dar nu trebue să piardă o clipă din vedere că mai presus de buna stare a individului italian, — indiferent în ce domeniu de activitate s'ar găsi, — stă ca o poruncă și îndemn marele și de neînlăturatul adevăr: patria.

Milițiile fasciste, în permanență în slujba națiunii, atât în timp de pace, cât și în război, camera fasciilor și corporațiilor, mereu în serviciu comandat, multiplele și vastele organizații de ajutor, de cercetări, de construcții etc. toate constituesc părți fundamentale la mărețul edificiu al Italiei de astăzi și nu se poate concepe o cât de mică defecțiune într'un domeniu, care să nu aibă automat repercusiuni în organismul complicat, dar perfect ca cea mai perfectă dintre mașini, al statului fascist. Așa se explică numai culmile atinse de Italia lui Benito Mussolini și poziția solidă a acestei țări în continentul nostru. Și numai așa se poate înțelege simplu și fără false mirări perspectiva istorică ce i se rezervă și destinul major spre care urcă ferm și de neînturnat.

C. P.

Conferința d-lui Giuseppe Adami, anunțată pentru eri Vineri, o va ține Sâmbătă, 31 c. ora 6 seara la fundația Carol sub auspiciile asociației „Amiciția italo-română".

Subiectul conferinței: **„Imagini din Italia fascistă"** (cu proecțiuni de filme).

Intrarea liberă.

BĂTĂLIA DE LA GRIVIȚA

30 AUGUST 1877

de general C. DRAGU

Atacul armatelor ruso-române, din ziua de 30 August 1877, s'a terminat cu o victorie a tinerei armate române. Această strălucită victorie a fost de o importanță covârșitoare pentru viitorul neamului românesc, dar în acelaș timp și pentru viitorul poporului bulgar, care lua ființă ca stat, după biruința definitivă și jertfa neprecupețită a oastei românești, care a luptat pe câmpiile Bulgariei.

Armata română nesocotită la începutul războiului de către conducătorii armatei ruse, s'a acoperit de glorie neperitoare în această memorabilă zi, arătând lumei întregi că poporul românesc merita o soartă mai bună în viitor.

In adevăr, în ziua de 27 August, când a fost cucerită luneta din fața redutei Grivița nr. 1 și în ziua de 30 August, când a fost cucerită reduta nr. 2, faptele de vitejie și bravură, bărbăție și jertfă ale trupelor române, care au atacat întăririle depe înălțimea Ianik-Bair, au fost de neînchipuit și de neașteptat, de la o tânără armată, care primea pentru prima oară botezul sângelui. Intărirele dela Grivița n'au fost atacate de puternicele arme blindate ale armatelor de azi, ci de piepturile ostașilor români. Valea Plângerii a fost plină de cadavre și peste trupurile eroilor căzuți, împlinindu-și datoria, au țâșnit spre redute coloanele de asalt ale reg. 10 Dorobanți și 8 de linie, care aveau în frunte pe vitejii între vitejii pe maiorul Șontu și căpitanul Valter Măcicineanu, și alții, cari au reușit să urce coasta de nord a înălțimii Ianik-Bair, ajungând până la parapetul redutei, în care timp coloana de asalt a bat. 2 vânători — Regina Elisabeta — în cap cu maiorul milițian de cavalerie Candiano Popescu, care ataca reduta dinspre răsărit, după trei asalturi succesive, reușește a înfige drapelul tricolor în parapetul redutei și o cucerește.

Pe restul frontului, coloanele rusești nu se puteau apropia de întăririle turcești.

După victoria dela Grivița, puterea morală a armatei române, crește mereu, atingând sublimul în luptele ce urmează, cucerind singure Rahova și cetatea Vidinului. Soarele libertății începe să răsară și pe plaiurile și pe câmpia neamului românesc, dela Nistru și până la Tisa. Flacăra speranței împlinirei dreptății neamului, ce zăcea înăbușită în sufletele tuturor românilor, începe să dogorească ca para focului. Frați robiți pe nedrept așteptau cu nerăbdare ziua cea mare, ziua când vitejii dela Plevna, să treacă granița nedreptății și s'o mute acolo unde cereau jertfele înaintașilor și moștenirea strămoșească. Și ziua cea mare a jertfelor a sosit mai repede de cât se credea. Viteji între viteji, ostași ai neamului românesc, sub comanda Marelui Român și Rege Ferdinand I, în luptele memorabile dela Mărăști-Mărășești și Oituz, s'au ridicat prin faptele lor, mai presus decât înaintașii dela Griviță-Rahova și Smârdan, semănând cu sutele de mii morminte cu cruci și fără cruci pe tot cuprinsul României-Mari — dela Nistru la Tisa și până la Budapesta, aducând marea jertfă pe altarul dreptății neamului sufletele a 800.000 de români și înfăptuindu-se cea mai mare operă patriotică din viața poporului român: „Desrobirea fraților și unirea tuturor în granițele etnice și strămoșești ale României-Mari".

Și în clipele de azi — clipe de mari încercări — pentru neamul românesc — victoria dela Grivița, are de bună seamă o însemnătate covârșitoare. Trebue să ne reamintească că fără de lupte și jertfe, nici nu se câștigă dreptatea, nici nu se păstrează ce s'a înfăptuit pe bună dreptate și cu jertfe fără seamăn pe lume. Și în aceste clipe de mari încercări pentru viața și existența neamului românesc, este bine ca și poporul bulgar, să-și aducă aminte de jertfa de sânge a vitejilor dela Griviță, căci poate numai grație acestei jertfe statul bulgar a luat ființă. Să le reamintim că după 25 de ani — în anul 1902 Marele Rege Carol I, comandantul de căpetenie al oștirilor ruso-române dela Plevna, vizitând câmpul de bătălie dela Plevna, primarul și populația dela Nicopole, I-au ieșit la Samovid în întâmpinare, pentru a arăta adânca lor recunoștință și Marelui Comandant și vitejilor căzuți pe câmpul de luptă pentru desrobirea orașului, iar mitropolitul bulgar dela Vrața, după terminarea serviciului divin în capela română dela Griviță, a ținut următoarea cuvântare: „Sculați voinicilor, iată, că a venit Regele Vostru să vă mulțumească pentru jertfa voastră". Jertfă care a contribuit și la libertatea poporului bulgar. Și poporul român dorește din tot sufletul ca cel puțin de acum înainte să se adâncească prietenia între cele 2 popoare și să trăiască în liniște și pace, cea ce va fi de mare folos pentru viitorul lor. Și în această zi de sfântă aducere aminte, să trimitem eroilor zilei de 30 August, toată admirația și adânca recunoștință a întregului neam românesc, fiindcă faptele lor de vitejie au arătat lumei întregi că din „Vultur — vultur naște — din stejar — stejar răsare". Și așa va fi în vecii vecilor, prin lupte.

FARMACIȘTII REFUGIAȚI

O categorie de refugiați din Basarabia și Nordul Bucovinei este și aceia a farmaciștilor, cari, dată fiind natura profesiunii lor și-au lăsat tot avutul acolo, neputând lua nimic cu dânșii.

Unii dintre ei au plecat doar cu un rând de haine, încât astăzi se găsesc, după o viață de muncă, într'o situație destul de critică.

Categoriile celelalte de refugiați au fost parte plasate după rostul ocupațiilor lor.

Slujbașii statului, profesorii, învățătorii, preoții, etc., continuă să-și primească salariile, având cel puțin asigurată existența.

Farmaciștii, cari se găsesc în această situație, — și trebue să adăogăm, că toți sunt români, în număr de vreo 20—30, nu doresc decât să li se dea posibilitatea să-și continue îndeletnicirea pe care au avut-o în teritoriile ocupate rezolvându-li-se cererile pe care le-au făcut ministerului sănătății de a li se atribui posturi de farmacii.

Sunt cereri drepte pe care credem că ministerul sănătății le va rezolva favorabil, pentru farmaciștii români refugiați, cu atât mai mult, când se știe, că atâtea farmacii sunt astăzi în mâna străinilor.

DELA P. T. T.

Direcția generală P. T. T. constatând că publicul încredințează spre expediere bani, scrisori, colete și alte obiecte de valoare, comisionarilor sau șoferilor, atrage atențiunea publicului că acest mod de expediere este contrar dreptului de monopol P. T. T. în virtutea căruia numai administrația P. T. T. poate să se ocupe cu transportul obiectelor arătate mai sus.

Acei cari totuși folosesc serviciile comisionarilor, pe lângă că riscă să fie amendați, dar sunt expuși și la confiscarea obiectelor respective de către organele P. T. T. însărcinate cu urmărirea contravenților de această natură.

După sancționarea avioanelor maghiare

Comunicatul oficial, pe care l-au dat autoritățile noastre, privitor la sborurile repetate ale avioanelor militare maghiare deasupra teritoriului nostru național, precizează lămurit condițiunile în care 'au efectuat aceste încălcări neîngăduite de dreptul suveranității oricărui stat.

Cu toate protestele energice pe lângă guvernul din Budapesta, sborurile n'au încetat și unele avioane maghiare au ajuns chiar până la Brașov, Vințul de Sus și Someșeni, aruncând manifeste cu conținut dușmănos la adresa statului nostru.

Un avion de bombardament ungar, trecând frontiera românească, a fost întâmpinat în dreptul comunei Săcueni — după cum arată comunicatul — de un avion român de vânătoare, care l-a silit să se retragă după ce l-a avariat și rănit echipajul.

Alt avion de bombardament maghiar a mitraliat și aruncat șase bombe, în ziua de 29 August c., asupra aerodromului civil dela Satu-Mare.

Și acesta a fost silit, în urma focului artileriei antiaeriene, să aterizeze lângă Carei, iar întregul echipaj să fie arestat.

Aceste acțiuni de provocare au fost sancționate de aviația și artileria noastră antiaeriană după cum trebuia.

Indiferent că această acțiune de provocare a pornit din inițiativă particulară ceî dela Budapesta să ia aminte că dacă se vor mai repeta asemenea incursiuni, se va reacționa la fel de prompt și energic, ca și în cazurile de până acum, aviația și armata noastră știind să-și facă datoria cu prisosință.

Aranjarea situației refugiaților polonezi din România

Prefectura poliției Capitalei a lansat următoarea instiințare:

In temeiul ordinului ministerului de interne, se aduce la cunoștința tuturor refugiaților polonezi aflați cu domiciliul în București, că în vederea aranjării situației lor în raport cu așezarea lor în România, sunt obligați a se prezenta cu actele ce posedă, la prefectura poliției Capitalei, biroul controlului străinilor, fiecare având asupra sa, obligatoriu, Cartea de identitate eliberată de comisariatul general pentru asistența și evidența refugiaților polonezi.

La prezentare, vor depune o petiție timbrată cu 10 lei, scutită de taxa timbrului de construcție și urgență, în care se va menționa actele ce fiecare posedă, primind în schimb dovezi care le va da dreptul a sta în Capitală.

Fără această dovadă, cu începere dela 20 Septembrie 1940, nici un proprietar de imobil, apartamente, camere mobilate, hoteluri, hanuri, etc, nu are voe a închiria sau adăposti sub orice titlu, fie chiar pentru o noapte, vre-un refugiat polonez.

Pentru urgentarea operațiunilor de eliberarea dovezilor care dau dreptul a locui în București, refugiații polonezi se vor prezenta la prefectura poliției Capitalei, biroul controlul străinilor, după cum urmează:

In ziua de 2 Septembrie 1940, acei al căror nume de familie începe cu literile A și B;

In ziua de 3 Septembrie 1940, literile C și D;

In ziua de 4 Septembrie 1940, literile E și F;

In ziua de 5 Septembrie 1940, literile G, H și I;

In ziua de 6 Septembrie 1940, literile J, K și L;

In ziua de 7 Septembrie 1940, literile M și N;

In ziua de 9 Septembrie 1940, literile O, P și Q;

In ziua de 10 Septembrie 1940, literile R, S și Ș;

In ziua de 11 Septembrie 1940, literile T, Ț și U;

In ziua de 12 Septembrie 1940, literile V, W și X;

In ziua de 13 Septembrie 1940, literile Y și Z.

Toți refugiații care nu se vor prezenta în termenul indicat, vor pierde dreptul de a mai locui în București.

Constituirea rezervelor pentru ajutorul de iarnă

O nouă acțiune de asistență socială întreprinsă de Rezidența Regală a ținutului Prut

In urma dispozițiunilor primite dela ministerul de interne, rezidența regală a ținutului Prut a luat inițiativa constituirei rezervelor pentru ajutorul de iarnă în ținutul Prut.

Acțiunea ce se întreprinde este imperios cerută de momentele prin care trecem, când mobilizarea a lipsit numeroase familii de susținători lor și când trebue să pornim la ajutorarea efectivă a fraților nostri basarabeni și bucovineni, refugiați printre noi.

Pentru crearea acestor rezervee de iarnă, urmează a se face colecte de lână, pânză, îmbrăcăminte, cereale și alimente, cu care se vor putea ajuta familiile nevoiașe ale concentraților, refugiații basarabeni și bucovineni și, în genere, toți cei lipsiți de mijloace.

In ținutul Prut această operă este foarte ușor de realizat, de oarece fâșnțează, încă dela 1 Aprilie 1940 „Asociațiunile județene ale comunelor și institutiilor publice pentru întreținerea serviciului de asistență socială" în cadrul cărora urmează să se satisfacă toate nevoile de asistență socială.

Cu prilejul constituirei rezervelor de iarnă, aceste asociațiuni sunt chemate acum să desăvârșească această acțiune de ajutorare.

Printr'un ordin circular, rezidența regală a trimis instrucțiuni d-lor prefecți de județe, pretori și primari pentru a organiza o acțiune susținută în acest sens.

Pentru atingerea scopului urmărit, d-nii prefecți au fost invitați a constitui îndată comisiuni locale prevăzute de altfel și în statutele asociațiilor. Aceste comisiuni vor proceda la stabilirea nevoiașilor ce au drept la ajutoare și vor organiza colectarea obiectelor, alimentelor și cerealelor, convocând obștile satelor și arătându-le scopul acestor colecte.

Pornind la înfăptuirea unei asemenea opere de asistență, rezidența regală face un călduros apel la toate autoritățile și la toți oamenii de bine, cari, pătrunși de necesitatea acțiunei întreprinse, sunt rugați a o susține și a acorda tot sprijinul lor, pentru buna ei reușită.

Toate persoanele cari doresc a ajuta și alina suferințele celor necăjiți și lipsiți de cele necesare, se vor adresa d-lor prefecți și primari respectivi, cari au primit dispoziții asupra modului cum se fac colecte și cum se vor distribui ajutoarele.

A omorât pe cel care i-a necinstit copila

Constanța, 29 August

Ieri seară a fost săvârșită o crimă, în cârciuma lui Vasile Teodorescu, din str. Paris 3, cartierul Tăbăcăria, victima fiind însuși patronul.

Pe la ora 6 jum. a apărut în cârciumă ametit de băutură, Ion Bogățeanu, din str. Belgrad 10, același cartier. Fără nicio vorbă, Bogățeanu s'a îndreptat spre tejghea și, cu un cuțit, a căutat să-l lovească pe Todorescu. Cârciumarul a încercat să scape, însă Bogățeanu i-a aplicat mai multe lovituri de cuțit, omorându-l.

După crimă, săvârșită sub ochii clienților, cari însă n'au putut interveni, criminalul s'a predat.

Cadavrul cârciumarului a fost transportat la morgă.

MOBILUL CRIMEI ESTE RĂSBUNAREA

Din declarațiile criminalului și ale martorilor reiese că mobilul crimei este răsbunarea.

Soții Bogățeanu aveau o fetiță, unica lor copilă, Georgeta. Acum câteva zile cârciumarul Vasile Teodorescu a ademenit-o și batjocorit-o. Mama copilei a reclamat cazul poliției și a anunțat și pe soțul său, care se afla concentrat. Obținând o permisie, a venit la Constanța, unde a pedepsit pe batjocoritorul unicei lui copile.

Bine ras — bine dispus!
Rasul fără mucuri vor ROTBART LUXUOSA, lama de ras a persoanelor pretențioase, vă va arăta că îndepărtarea bărbii se poate face plăcut și repede.
MARCA DEPUSĂ
ROTBART
LUXUOSA

Demonstrația școlii de sbor fără motor la Câmpina

Câmpina, 28 August

Deunăzi, cu ocazia vizitei M. S. Regelui la centrul de inițiere străinească dela Breaza, a participat și școala de sbor fără motor a filialei A. R. P. A., din orașul Câmpina.

Elevii școalei au executat în fața M. S. Regelui, demonstrații practice de sbor cu planoarele.

Această demonstrație a fost pe deplin reușită.

Atențiunea regească este un imbold pentru tineretul aviatic.

Pentru d. ministru al educației naționale

Studenții dela facultatea de drept și litere din Cernăuți, refugiați, roagă pe d. ministru al educației naționale să li se clarifice situația, întrucât ei, neavând acte și d-nii profesori fiind repartizați pe la alte facultăți din țară, n'au posibilitatea să se înscrie la facultățile din Cluj, București și Iași.

Biserica și Școala

CALENDAR

Sf. SIMEON STALPNICUL

A trăit pe la anul 390—495 după Hristos și era fiul unui cioban creștin din Sisan, o localitate nu departe de hotarele Siriei.

Tinerețea și-a petrecut-o păzind oile părinților prin munții și pădurile din apropiere. La vârsta de 14 ani intrând într'o biserică, auzi pe Sfântul Antonie vorbind lumii despre desăvârșirea vieții.

Cuvintele pline de înflăcărare ale sfântului intrară adânc în inima tânărului păstor, care după ce avu mai multe arătări cerești părăsi lumea pentru a duce o viață singuratică, netulburată de vreo grijă sau patimă lumească.

In acest scop, intră curând în mânăstirea Teleda. Zelul său pentru rugăciune și omorirea poftirilor trupești stârni admirația unora dar și invidia celorlalți călugări, ceeace îl făcu ca după zece ani să plece, așezându-se într'o mânăstire de lângă Antiohia, unde trăi alți zece ani într'o celulă descoperită, rugându-se și postind aspru.

Zidi apoi un stâlp înalt de 40 de coți, trăind acolo, în cele mai aspre lipsuri timp de 37 ani, spre uimirea lumii, care venea să-l vadă și să asculte sfaturile lui înțelepte, rostite cu căldura celei mai desăvârșite credințe, din înălțimea stâlpului.

Oameni de toate vârstele, din toate straturile sociale și din cele mai depărtate tinuturi veneau pentru a vedea pe sfânt și admira felul lui de viețuire. Înrâurirea lui a fost atât de mare asupra celor din vremea sa, încât de multe ori era întrebat de cârmuitorii statului și ai Bisericii asupra unor chestiuni greu de deslegat, cum au fost cele cercetate la sinodul al 4-iea ecumenic dela Chalcedon.

Păgâni veneau în cete și îngenunchiau cu evlavie la picioarele stâlpului, plecând renăscuți și gata de a urma pe Hristos, în urma propoveduirii pe care o făcea cu zel neînfricat Sfântul Simeon, din înălțimea amvonului său.

Ereticii însiși se întorceau în sânul Bisericii mame, rușinați de mustrările sfântului.

El muri în vârstă de 70 ani. Trupul său fu dus la Antiohia, trebuind să fie păzit de soldați spre a nu fi răpit de locuitorii orașelor vecine, care ar fi vrut, din motivul puternicei evlavii ce aveau pentru sfânt, să aibă măcar părți din sfintele lui moaște.

Cât a trăit, ca și după moarte, multe semne și minuni tămăduitoare s'au făcut de către acest ostaș al vieții cei în Hristos, care s'a ostășit nu numai cu răutatea lumii ci și cu patimile trupului său, biruindu-le desăvârșit.

C. D.

Porunci uitate

Un om bogat are un datornic, care la soroc nu poate plăti. Cuprins de milă, bogatul amână plata, iar mai târziu iartă cu totul datoria. Datornicul are însă și el un datornic, care nu poate plăti la vreme. In loc de milă, acesta îl împlinește și fiindcă nu are ce-i lua îl bagă la închisoare. Acesta este pe sucrt cuprinsul Evangheliei de azi. Acest cuprins este simplu, dar desfășurându-l, vom vedea trecând pe dinaintea noastră toate suferințele omenirii de azi, încăerată în război de nimicire. Vom vedea că izvorul de unde au țâșnit aceste suferinți este mic, abia se zărește: neplata unei datorii la vreme, dar urmările sunt înfricoșătoare. Focul s'a aprins dintr'o scânteie nebăgată în seamă, dar scânteia s'a prefăcut în flăcări, iar flăcările în pojar care nimicește fără cruțare gospodăria neamului omenesc. Aceasta, pentrucă cerem milă, dar nu facem milă; pretindem îngăduință dar strivim pe cei ce ne-o cer. „O jignire sau un năcaz — spune cineva — te supără, rănește și-ți stă totdeauna în față și în amintirea ta neînduplecată; dar ești tu așa de curat ca să nu ai nici o datorie asemănătoare?". Iată nepotriviri strivitoare, iată porunci uitate care au dus pe oameni la măcelul dintre dânșii.

Socialiștii și tovarășii lor de stânga — comuniștii — spun că neînțelegerile dintre oameni își au obârșia în chipul cum sunt împărțite bunurile pământului și cer ca aceste bunuri să fie tuturor, împărțite după nevoi. „Totul al tuturor", aceasta-i dogma cea nouă. Dar fiind bunurile ale tuturor și trebuind a fi împărțite dăm peste aceiași piedică: împărțitorul. Dacă el n'are înțelegere, nedreptatea nu se sfârșește, suferința nu se înlătură. Această înțelegere atârnă de întocmirea noastră lăuntrică, de puterea care hotărăște faptele noastre, de sufletul nostru, care este izvorul tuturor faptelor bune sau rele, după cum sâmburele cuprinde toate însușirile copacului de mai târziu. Nu în chipul cum sunt împărțite bunurile stă primejdia, ci în felul cum știe omul să le prețuiască. Unul iartă, altul este fără îndurare; unul are prisos de dragoste, altul, prisos de ură, iar aceste prisosuri se revarsă peste faptele lui ca și apa peste țărmuri rodind sau mâlind câmpiile. Nu modul de producție și de distribuție preface pe om în fiară „ci întocmirea lui lăuntrică, puterile care-l mișcă, puteri care vin în lume odată cu el și cresc sau descresc în măsura în care le dăm răgaz. Aceste puteri înrâuresc și prefac firea și împrejurările (mediul natural și artificial) în măsura în care le dăm prilejul de a lucra. Dacă le luăm acest prilej, se ofilesc și adorm. Problema ceasului de față este această lipsă orbitoare de consecuență, care cârmuește astăzi lumea. „Plătește, că-mi ești dator"! Iată lozinca vremei, pricina cea dintâi a vrăjbei, fiecare uitând că, la rândul lui, are de plătit cuiva, ceva. Și uitând ne-am gâlcevit și ne-am încăerat în hora acestui măcel sinistru, care nu se va potoli de cât atunci când fiecare va înțelege că mai presus de legile omenești sunt legile firii, veșnice și cu neputință de sfărâmat, legile necesităților sociale poruncind să nu culegem de unde n'am sămânat, să nu adunăm dacă n'am împrăștiat.

Porunci uitate, când își va aduce aminte lumea de voi?

Pr. C. DRON

Intre două orientări

Franceza și germana în școala română

de CONSTANTIN KIRIȚESCU

Dacă mai era nevoe de încă o probă a paralelismului dintre sistemele de educație și politica de stat, este atenția ce se dă de câtva timp în țara noastră învățământului limbii germane. Nimeni n'ar putea tăgădui că acest fenomen este o consecință a orientării politice noui, adoptate de România.

Făcând abstracție de conjunctura politică, ce i-a fost cauza, directă, putem să afirmăm că nu există om de școală cu judecată chibzuită, neinfluențată de prejudecăți străine de învățământ, care să nu se bucure de acest reviriment petrecut în concepțiile noastre educative. Deprecierea limbii germane nu putea fi decât spre paguba tineretului nostru școlar. Atât din punctul de vedere general, ca instrument de cultură universală, valabil pentru toate popoarele, cât și dintr'al nostru special, indicat de geografia și economia noastră națională, cunoașterea limbei germană este indispensabilă pentru noi Românii. Invățarea ei superficială, cu un număr restrâns de ore în câteva puține clase, corespunzătoare unei vârste neprielnice pentru învățarea unei limbi străine, ducea la rezultatul că limba germană nu putea fi stăpânită de absolvenții liceului. De aceea în toate împrejurările atât de numeroase și importante ale vieții, când cunoașterea limbii germane era indispensabilă, trebuia să ne servim de intermediari cari nu puteau fi de cât elemente parasitare, inspirate de sentimente străine, compromițând nu numai interesele economice ,dar și pe cele naționale ale țării.

Repunerea limbii germane în locul cuvenit în educația tineretului român a pus în discuție raporturile ei cu limba franceză, valoarea lor relativă ca instrumente ale aceleași educații. Chestiunea trebue privită deschis și sincer, spre a se înlătura ori ce atitudine greșită.

Ocupând locul ei firesc, germana nu la locul limbii franceze. E în totdeauna penibil rolul celor ce se cred obligați să devină iconoclaști, dintr'un exces de zel rău inspirat. Am citit deunăzi, în ziare, că într'o țară vecină, s'ar fi decretat suprimarea totală a limbii franceze din școli și înlocuirea ei prin limba germană. Astfel de manifestări exagerate provoacă totdeauna un sentiment de jenă. Nu te poți lipsi de gândul că nu e vorba de acte de convingere, ci de alteeva. In tot cazul, ceea ce găsește de cuviință să facă țara vecină, nu ar putea-o face o țară latină, care nu poate să-și renege origina și afinitățile ei spirituale. Pedagogia nu e sclava oarbă a politicei ci își are rațiunile ei proprii. Cu atât mai bine când căile lor sunt convergente, înmănunchindu-se înspre acelaș țel.

In învățământul nostru, cele două limbi de cultură își au fiecare rolul propriu, și se impun prin calitățile lor specifice. Franceza are avantajul de a fi mai apropiată de propria noastră limbă. De aceea, se învață cu multă ușurință, încât ne dă mai repede satisfacția de a ne putea servi de ea. Germana este mai grea, atât ca vocabular cât și ca forme gramaticale. Tocmai pentru acest motiv, învățarea ei, necesitând sforțări minitale mai mari, constitue un instrument puternic și precis de educație formală.

Deopotrivă de însemnată este și influența psihică a celor două limbi asupra noastră. Spirite cu comprehensiunea ușoară, cu simpatie pentru formele frumoase, impresionabili și schimbători, suntem porniți să primim prin limba franceză înrâuririle cele mai potrivite cu mentalitatea noastră, însușindu-ne ideile fără multă analiză, ori renunțând la ele fără multe rezistență. Ne grăbim să folosim limba franceză, nu atât spre a pătrunde tezaurul gândirii franceze, atât de originală ca idei, și atât de clară și frumoasă ca formă, cât mai mult spre a ne delecta cu spuma ușoară de la suprafață: presa bulevardieră, piesele de efect, romanele pornografice, politica de frondă. Frivolitatea feminină, întrebuințând limba franceză ca un semn de distincție personală, ca o formă de superioritate socială, a alimentat această superficială întrebuințare a ceeace de fapt este un prețios instrument de cultură.

Deprinderea limbii germane va da un contrapond acestei porniri de slăbiciune. Ea ne va introduce într'o lume de gândire disciplinată, de muncă grea și metodică, de realism în acțiune, de păstrare a cultului unor virtuți care începeau să ne pară ridicule subt lumina bolnavă a scepticismului. Spiritualitatea franceză și cea germană, reprezentate prin cele mai alese producțiuni ale geniului lor, se completează una pe alta, așa ca de pildă, sbuciumul sufletesc al lui Faust cu epicul cornelian.

Scriu aceste lucruri nu impins de o simplă convingere pedagogică teoretică — care ar fi ea însăși respectabilă — dar de experiența personală a propriei mele vieți. Aparținând prin legături și simpatie intelectuală culturii franceze, m'am văzut obligat, la o vârstă matură, să caut a-mi completa printr'un stagiu în Germania, lacunele pregătirii pe care mi-o dăduse școala în cunoașterea limbii germane, instrument indispensabil pentru aprofundarea în orice specialitate. Am învățat astfel s'o prețuesc și s'o respect. Sunt deci în situație de a vorbi obiectiv. Ar fi neserios a tăgădui sau a micșora locul ce se cuvine limbii franceze în învățământ. Dar avem nevoe de a atribui un loc egal limbii germane, tocmai pentru că suntem latini, și pentru că prețioasele însușiri și defectele mentalității noastre latine trebuesc vrăștate, compensate și echilibrate prin altoiul viguros, de altă esență, al culturii germane. Este vorba deci de un tratament psihopedagogic, tot așa precum este vorba de posedarea unui instrument de cultură și de acțiune.

Schimbarea de programă, necesitată de adaptarea la necesitățile spirituale și practice ale culturii noastre, nu trebuie privită ca și cum ar fi vorba să lepădăm o haină veche, spre a îmbrăca o alta nouă. Să ne ferim să dăm impresia că facem concesie unei mode noi, sau a unui act destinat a cuceri simpatii menite a fi valorificate pe alte terenuri. Trebuie ca reintronarea limbii germane în drepturile ei să se facă cu acea seriozitate cu care se pășește la o operație cerută de o veche, solidă și permanentă necesitate pedagogică, câtăva vreme nesocotită.

Haina pătată de sânge

— Erau doi frați. Unul era un om cum se cade, onorat în societate. Celălalt, dimpotrivă, era un beției, o haimana.

Intr'o noapte fratele cel beției intră năvălind în camera fratelui său cumsecade și cu hainele pătate de sânge, îl rugă astfel: „Frate drag, te rog ascunde-mă și nu mă alunga. Am omorât și autoritățile sunt în urma mea".

Neștiind ce să facă și somnoros cum era, acesta îi recomandă ucigașului să se îmbrace cu hainele lui curate. Și cum pașii pe scări se apropiau tot mai mult, el se îmbrăcă cu hainele întinate de sânge ale fratelui său criminal.

Peste puțin timp, în cameră își fac apariția: procurorul și poliția, urmărind prinderea criminalului.

La ordinul procurorului, fratele care purta haine mânjite cu sânge, este arestat și trimis în fața jurului.

Juriul, pentrucă nu s'a găsit adevăratul criminal fratele cel îmbrăcat cu hainele criminalului tăgăduind în mod insistent că este autorul crimei lor, nedenunțând pe adevăratul criminal — a pronunțat verdictul de condamnare împotriva celui nevinovat.

La auzul acestui verdict, fratele, adevăratul criminal, fu cuprins de groaznice remușcări și în prada acestora scrise judecătorilor rugându-l să amâne executarea sentinței pronunțate de juriu, să elibereez pe fratele cel condamnat și să-l condamne pe el, adevăratul criminal.

Intervenția acestuia însă, a fost prea târziu. Pentrucă, pe deoparte, cel ce fusese condamnat fusese deja executat și în preajma morții adresase fratelui criminal o scrisoare; iar pe de altă parte, potrivit dispozițiunilor legii, nu mai era îngăduit să se pedepsească și o a doua persoană pentru aceiași crimă.

Domnul Nostru Iisus Hristos a murit pentru păcatele noastre și scumpul Lui Sânge ne-a curățit de orice păcat.

Pr. NERSES ARACHELIAN